

ਅਭਿਆਸ 3.1

1. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇ ਦੇ ਗੁਣਕਾਂ ਲਿਖੋ।

(i) 18

$$1 \times 18 = 18$$

$$2 \times 9 = 18$$

$$3 \times 6 = 18$$

18 ਦੇ ਗੁਣਕਾਂ:- 1, 2, 3, 6, 9, 18

(ii) 24

$$1 \times 24 = 24$$

$$2 \times 12 = 24$$

$$3 \times 8 = 24$$

$$4 \times 6 = 24$$

24 ਦੇ ਗੁਣਕਾਂ:- 1, 2, 3, 4, 6, 8, 12, 24

(iii) 45

$$1 \times 45 = 45$$

$$3 \times 15 = 45$$

$$5 \times 9 = 45$$

45 ਦੇ ਗੁਣਕਾਂ $\rightarrow$ 1, 3, 5, 9, 15, 45

(iv) 60

$$1 \times 60 = 60$$

$$2 \times 30 = 60$$

$$3 \times 20 = 60$$

$$4 \times 15 = 60$$

$$5 \times 12 = 60$$

$$6 \times 10 = 60$$

60 ਦੇ ਗੁਣਕ:- 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 12, 15, 20, 30, 60

(v) 65

$$1 \times 65 = 65$$

$$5 \times 13 = 65$$

65 ਦੇ ਗੁਣਕ:- 1, 5, 13, 65

2. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇ ਦੇ ਧਰਿਣ 6 ਗੁਣਕ ਲਿਖੋ।

(i) 6

6 ਦੇ ਧਰਿਣ 6 ਗੁਣਕ:- 6, 12, 18, 24, 30, 36

(ii) 9

9 ਦੇ ਧਰਿਣ 6 ਗੁਣਕ:- 9, 18, 27, 36, 45, 54

(iii) 11

11 ਦੇ ਧਰਿਣ 6 ਗੁਣਕ:- 11, 22, 33, 44, 55, 66

(iv) 15

15 ਦੇ ਧਰਿਣ 6 ਗੁਣਕ:- 15, 30, 45, 60, 75, 90

24

24 ਦੇ ਘੱਟੋ 6 ਗੁਣਜ:- 24, 48, 72, 96, 120

100 ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਗੁਣੀ ਚਕਾਉ, ਜਿਹੜੇ
ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਦੇ ਗੁਣਜ ਹੋਣ:-

(i) 17

17 ਦੇ ਗੁਣਜ:- 17, 34, 51, 68, 85

(ii) 12

12 ਦੇ ਗੁਣਜ:- 12, 24, 36, 48, 60, 72, 84, 96

(iii) 21

21 ਦੇ ਗੁਣਜ:- 21, 42, 63, 84

(4) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਅਭਾਜ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਹਨ?

(i) 39 ਅਭਾਜ ਸੰਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ,

(ii) 129 ਅਭਾਜ ਸੰਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ,

(iii) 177 ਅਭਾਜ ਸੰਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ,

(iv) 203 ਅਭਾਜ ਸੰਖਿਆ ਹੈ,

(v) 237 ਅਭਾਜ ਸੰਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ,

(vi) 361 ਅਭਾਜ ਸੰਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ,

(3) ਜੇਹਾਂ ਫਿਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਦੋ ਟਾਂਕ ਮੰਗਿਆਵਾਂ ਦੇ
 ਜੋੜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੋ।

(i) 16

$$16 = 3 + 13$$

(ii) 28

$$28 = 11 + 17$$

(iii) 40

$$40 = 3 + 37$$

6. ਜੇਹਾਂ ਵਿੱਤੀਆਂ ਮੰਗਿਆਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਰੀਆਂ
 ਅਭਾਜ ਮੰਗਿਆਵਾਂ ਲਿਖੋ।

(i) 1 ਤੋਂ 25

1 ਅਤੇ 25 ਵਿਚਕਾਰ ਅਭਾਜ ਮੰਗਿਆਵਾਂ:-

2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23

(ii) 85 ਅਤੇ 105

85 ਅਤੇ 105 ਵਿਚਕਾਰ ਅਭਾਜ ਮੰਗਿਆਵਾਂ:-

89, 97, 101, 103

(iii) 120 ਤੋਂ 140

120 ਅਤੇ 140 ਵਿਚਕਾਰ ਅਭਾਜ ਮੰਗਿਆਵਾਂ:-

127, 129, 131, 137, 139

5 ਵੀਂ 36 ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਸੰਖਿਆ ਹੈ?
 ਤੀਜੀ 36 ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਸੰਖਿਆ ਤੀਜੀ 3,

(8) ਆਲੀ ਗੁਣਕਾਂ ਭਰੋ:-

(i) $5 \times 6 = 30$

(ii) $8 \times 6 = 48$

(iii) $7 \times 9 = 63$

(iv) $13 \times 8 = 104$

(v) $15 \times 7 = 105$

(9) ਜੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਭਾਜ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਅੰਕ ਅਭਾਜ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਹੋਣ।

ਜਵਾਬ 23, 37, 53, 73

ਤਿਆਰ ਕਰਤਾ
 ਅਤਿ ਹਈ (ਮੈਂ ਮਿਸਟਰ)
 ਜ. ਨ. ਸ. ਮ. ਸ. ਸ. ਸ. ਸ.
 ਹੋਰ ਹੋਰ